

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	48-254-01-3
Дата	19 / 10 / 2022 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

939
/4

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
48-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ/А Г-Н/Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

19.10.2022 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Nadejda
Gueorguieva
Iordanova

Проект

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ

(Обн., ДВ., бр. 46 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2009 г., бр. 20 от 2013 г., бр. 40 от 2014 г., бр. 13, 38, 50, 62, 98 от 2016 г., бр. 88 и 94 от 2018 г., бр. 94 и 102 от 2019 г., бр. 69 и 85 от 2020 г. и бр. 15 от 2022 г.)

§ 1. Чл. 1 ал. 1 се изменя така:

“ Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с:

1. работата на административните органи с електронни документи;
2. предоставянето на административни услуги по електронен път;
3. обmena на електронни документи за целите на административните производства;
4. общите правила за воденето на регистри в електронна форма;
5. използването на информационни и комуникационни технологии в администрациите.”

§ 2. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 накрая се добавя „или от централен администратор на данни”.
2. Алинея 2 се изменя така:

“(2) Първичният администратор на данни е административен орган, който по силата на закон събира, създава за първи път, изменя или заличава данни за физически лица, юридически лица, обекти или събития. Първичният администратор предоставя достъп на физическите и юридическите лица до цялата информация, събрана за тях.”

3. Създават се ал. 3-6:

„(3) Първичен администратор на данни е и лице или организация по чл. 1, ал. 2, когато са изпълнени следните условия:

1. по силата на нормативен акт събира, създава за първи път, изменя или заличава данни, които се изискват при предоставянето на административна услуга;

2. има едно от следните основания да предоставя вътрешни електронни административни услуги на административни органи:

а) предоставянето е предвидено в закон;

б) лицето е изпратило писмено съгласие до министъра на електронното управление.

(4) Централен администратор на данни е лице по чл. 1, ал. 1, т. 1 и ал. 2, което по силата на закон централизирано съхранява данни, предоставяни от първични администратори на данни. Той предоставя достъп на гражданите и организациите до цялата информация, събрана за тях. Централен администратор на данни се смята за първичен администратор на данни по отношение на задълженията по чл. 3 за предоставяне и изпращане на данни.

(5) Първичният администратор на данни носи отговорност за достоверността, пълнотата и наличността на данните.

(6) Задължението за представяне или доказване на данни от страна на заявител на административна услуга се смята за спазено, когато доставчикът на административната услуга събира данните по реда на ал. 1.“

§ 3. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. Заглавието се изменя така:

“Служебно предоставяне и уведомяване”

2. Създава се ал. 1:

“Чл.3. (1) Първичният администратор на данни предоставя при поискване служебно и безплатно данните на всички административни органи, на лицата, осъществяващи публични функции, и на организациите, предоставящи обществени услуги, които въз основа на закон също обработват тези данни.”

3. Досегашният текст става ал. 2.

4. Създава се ал. 3:

“(3) Изискванията за идентификация на длъжностни лица и информационни системи за нуждите на предоставяне и изпращане на данните по ал. 1 и 2 се определят с наредбата по чл. 12, ал. 4.”

§ 4. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се отменя.

2. Създава се ал. 6.

„(6) С подзаконов нормативен акт не може да бъде въведено задължение за доказване на факти и обстоятелства за лица или обекти, вписани в регистър, ако е предоставен идентификатор на съответното лице или обект.”

§ 5. Създава се чл. 4а:

“Регистри

Чл. 4а (1) Регистър е структурирана база данни, чието предназначение е да съхранява и да бъде доверен автентичен източник на данни, за чието водене съществува законово основание и нормативно определен ред за вписване, заличаване и/или удостоверяване на факти и обстоятелства. При необходимост данните в регистъра подлежат на последваща логическа обработка.

(2) Административните органи водят регистрите и базите данни, възложени им със закон, в електронна форма.

(3) Административните органи предоставят възможност за служебно вписване, заличаване и удостоверяване на обстоятелства в регистрите, които водят, като вътрешна електронна административна услуга.”

§ 6. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

(2) При заявяването на съответната електронна административна услуга лицата по чл. 1, ал. 1 и 2 осигуряват възможност на гражданите и организациите да се идентифицират:

1. по реда на Закона за електронна идентификация;

2. със средство за електронна идентификация в рамките на уведомени схеми за електронна идентификация по реда на чл. 9 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно

електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 910/2014";

3. със средство за електронна идентификация в рамките на схемата по ал. 6;

4. със средство за електронна идентификация с ниво "високо", издавано в рамките на удостоверителна услуга за електронна идентификация с национално покритие, вписана в Доверителния списък, воден от Комисията за регулиране на съобщенията по чл. 22 от Регламент (ЕС) 910/2014 г.;

5. с други средства за електронна идентификация, определени с наредбата по чл. 12, ал. 4.“

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Съгласувано с министъра на електронното управление лицата по чл. 1, ал. 1 и 2 посочват средствата по ал. 2, чрез които гражданите и организациите заявяват предоставяните от тях електронни административни услуги, и нивата им на осигуреност в съответствие с чл. 8 от Регламент (ЕС) № 910/2014, както и ги оповестяват чрез официалната си интернет страница или по друг публично достъпен начин. Услуги, за които не е посочено ниво на осигуреност, се считат за услуги с ниво на осигуреност „ниско“.

3. Създава се ал. 6:

„(6) Министърът на електронно управление създава и поддържа схема за електронна идентификация с ниво на осигуреност "високо" съгласно Регламент (ЕС) № 910/2014.”

§ 7. В чл. 7в, ал. 2, т. 1 се създава буква „е“:

„е). създаване, съхранение, управление и споделяне на данни;“.

§ 8. Създава се чл. 10а:

„Такси за предоставяне на административни услуги по електронен път

Чл. 10а. (1) Административните органи предоставят административните услуги по електронен път с намалена такса спрямо таксата за присъствено заявяване и предоставяне.

(2) Минималният процент на намалението на таксата е десет на сто, като намалението не може да надвишава двадесет лева.

(3) Министерският съвет може да определя и по-голямо намаление на таксите за предоставяне на административни услуги по електронен път в рамките на неговите компетенции съгласно методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, а общинските съвети – съгласно чл. 115а от Закона за местните данъци и такси.

(4) За предоставяне на административни услуги по електронен път не се изисква прилагане на документ за платена такса в случаите, когато таксата е платена по електронен път. За документ за платена такса се смята съвкупността от данните за полученото плащане по сметката на доставчика на услугата.”

§ 9. Създава се чл. 7г¹:

“Компенсации за намалени приходи от такси във връзка с прилагането на принципа на еднократно събиране на данни

„Чл. 7г¹. Във връзка със замяната на издаването на документи, удостоверяващи факти и обстоятелства от общините, с вътрешна електронна административна услуга министърът на електронното управление предлага механизъм за определяне на размера на произтичащите от това компенсации по чл. 45, ал. 2 от Закона за публичните финанси по общини. “

§ 10. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 6. накрая се добавя “на организацията и на всички нейни териториални структури, включително географски и кадастрални идентификатори”;

б) създава нова т.10:

„10. Размерът на таксата за предоставяне на услугата по електронен път”;

в) досегашната т. 10 става т. 11.

2. Създава се ал. 4:

“(4) Съгласувано с министъра на електронното управление административните органи популяризират предоставянето на административни услуги по електронен път, публикуват информация за предоставяните от тях вътрешни административни услуги и ежегодно в срок до 31 март за предходната

година представят на министъра на електронното управление отчет за техния обем и размер по видове услуги.”

§ 11. В чл. 22 се създават ал. 6-8:

„(6) Заявление за електронна административна услуга от физическо лице, подадено след като заявителят е идентифициран със средство за електронна идентификация с ниво на осигуреност, което е равно или по-високо от нивото на осигуреност на услугата по чл. 5, ал. 4, се смята за подписано.

(7) Заявление за електронна административна услуга от юридическо лице, подадено след като заявителят е идентифициран със средство за електронна идентификация с ниво на осигуреност “високо”, може да се подписва и с усъвършенстван електронен подпис.

(8) Целостта на заявленията по ал. 6 и 7 се гарантира с квалифициран електронен времеви печат по смисъла на Регламент (ЕС) 910/2014.”

§ 12. Член 24а се изменя така:

“Посредничество при заявяване на административни услуги

Чл. 24а. (1) Гражданите могат да заявяват административни услуги и чрез посредник. Посредникът заявява административните услуги по електронен път.

(2) Посредническите услуги могат да бъдат възмездни.

(3) Изискванията към дейността на посредниците, към доставчиците на електронни административни услуги във връзка с посредничеството и правилата за извършване на плащания към доставчиците на услугите се уреждат с наредбата по чл. 12, ал. 4.

(4) Ал. 1 не се прилага по отношение на административните услуги за заявяване на български лични документи по смисъла на Закона за българските лични документи.“

§ 13. Създава се чл. 26а:

“Изисквания към Системата за сигурно електронно връчване

Чл. 26а. (1) Системата по чл. 26, ал. 2 използва квалифициран електронен времеви печат по смисъла на Регламент (ЕС) 910/2014 за всяко изпратено и получено съобщение.

(2) Най-малко веднъж на две години министърът на електронното управление възлага одит на системата на външен изпълнител. Правилата за провеждане на одита се определят с наредбата по чл. 12, ал. 4.

(3) Обобщение на доклада от извършения одит се публикува на официалната интернет страница на Министерството на електронното управление след отразяване на препоръките в него, но не по-късно от 6 месеца след получаването му от министъра на електронното управление.

(4) Форматът на електронните адреси в системата се определя с наредбата по чл. 12, ал. 4.

(5) В системата по чл. 26, ал. 2 лицата могат да дадат и да оттеглят съгласието си актове, фишове, в т.ч. електронни фишове и наказателни постановления, издадени по реда на Закона за административните нарушения и наказания да им бъдат връчвани по електронен път чрез същата система.

(6) В системата по чл. 26, ал. 2 лицата могат да посочат система за квалифицирана електронна препоръчана поща по смисъла на Регламент (ЕС) 910/2014. Системата по чл. 26, ал. 2 препраща всички съобщения към посочена система.“

§ 14. В чл. 32, ал. 1 след думите „неговата информационна система” се поставя запетая и се добавя „Системата за сигурно електронно връчване” и се създава изречение второ: “Ако документът постъпва в повече от една от системите по изречение първо, времето на получаването на електронното изявление е времето на получаване в първата система, в която е получено”.

§ 15. В чл. 37 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашния текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Индивидуалните административни актове, издавани от административните органи в електронна форма при предоставяне на вътрешни електронни административни услуги, могат да бъдат подписвани и само с квалифициран електронен печат по смисъла на Регламент (ЕС) 910/2014. В този

случай за валидността на административния акт електронен подпис не се изисква.”

§ 16. В чл. 43, ал. 2 думите “наредба на Министерския съвет” се заменят с “наредбата по чл. 12, ал. 4”.

§ 17. Създават се чл. 52а-52в:

„Информационна система за централизирано изграждане и поддържане на регистри

Чл. 52а. (1) Министърът на електронното управление създава и поддържа информационна система за централизирано изграждане и поддържане на регистри.

(2) Чрез системата по ал. 1 министърът на електронното управление предоставя възможност за създаване и водене на регистри в електронен вид, които отговарят на изискванията на този закон.

(3) Административните органи и лицата по чл. 1, ал. 2 използват системата по ал. 1:

1. безплатно и без ограничение в използваните ресурси;
2. задължително за всички регистри, за които не разполагат със специализирана информационна система.

(4) Редът за заявяване и използване на регистър чрез системата по ал. 1 се урежда с наредбата по чл. 12, ал. 4.

(5) Министърът на електронното управление не е централен администратор на данни във връзка със задълженията си да поддържа системата по ал. 1.

Общи правила за водене на регистри

Чл. 52б. (1) Регистър се води при спазване на следните изисквания:

1. закон предвижда водене на регистъра, като определя:
 - а) орган или органи, отговорни за данните в регистъра;
 - б) обстоятелства, актове и данни, които се вписват в регистъра;

2. данните в регистъра, представляващи информационни обекти, се вписват в регистъра на информационните обекти по чл. 48;

3. всеки запис в регистъра има уникален идентификатор, генериран съгласно RFC 4122 или по друг начин, определен в закон; идентификаторът за едно лице, обект или събитие не може да се променя във времето, освен ако не е предвидено в закон;

4. предоставя програмни интерфейси за вписване, заличаване и удостоверяване на обстоятелства;

5. поддържа публични, свободни и безплатни интерфейси за свързани отворени данни по реда на Закона за достъп до обществена информация;

6. за всяка операция по вписване, заличаване или извличане на обстоятелства се съхранява информация за момента на извършване и за длъжностното лице, съответно информационната система, извършила операцията;

7. други технически изисквания, определени с наредбата по чл. 12, ал. 4.

(2) Общите изисквания към регистрите, включително за тяхното структуриране, функционалности и удостоверяване на данни, се определят в наредбата по чл. 12, ал. 4.

(3) Изискванията за информационна сигурност на регистрите, водени от лицата по чл. 1, ал. 1 и 2, се определят със Закона за киберсигурност и наредбата по чл. 12, ал. 4.

(4) Изискванията по ал. 3 включват най-малко изисквания за:

1. отказоустойчивост;
2. регулярно създаване на резервни копия;
3. съхранение на надеждни данни за проследимост на извършените действия;
4. извършване на тестове за външно проникване.

Общ ред за вписване, заличаване и удостоверяване на обстоятелства

Чл. 52в. (1) Ако закон не предвижда ред за вписване, редът за вписване по заявление е:

1. заявителят подава заявление за вписване;

2. първичният администратор на данни приема и регистрира заявлението;

3. първичният администратор на данни проверява фактите и обстоятелствата, на основание на които е заявено вписването;

4. първичният администратор осъществява вписването.

(2) Ако закон предвижда служебно вписване от първичния администратор администратор на данни, но не предвижда ред, редът е:

1. първичният администратор на данни в рамките на своята компетентност установява условията за служебно вписване;

2. първичният администратор на данни извършва вписването;

3. първичният администратор на данни уведомява лицата, за които се отнася вписването по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Ако закон не предвижда ред за заличаване или за служебно заличаване, редът за заличаване и служебно заличаване е съответно редът по ал. 1 и 2.

(4) Ако закон не предвижда ред за удостоверяване на обстоятелства, редът е:

1. заявителят, включително при служебно събиране на данни, заявява удостоверяване на обстоятелства;

2. първичният администратор на данни проверява по автоматизиран начин дали заявителят има право да получи исканите обстоятелства.

(5) Заявление за вписване или заличаване може да бъде изпратено и служебно, като вътрешна електронна административна услуга, от друг орган, от името на заявител, в рамките на предоставянето на комплексно административно обслужване.”

§ 18. В чл. 58а в основния текст след думите “административните органи” се добавя “и публичните и секторните възложители по Закона за обществените поръчки, които са публични предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия”.

§ 19. В чл. 58б, ал. 2 накрая се поставя запетая и се добавя „както и технически спецификации за проекти и дейности в областта на електронното управление, информационните и комуникационните технологии, които са планирани за реализация по един от следните начини:

1. по реда на изключенията по чл. 13, 14 и 15 от Закона за обществените поръчки;

2. по реда на възлагане на системна интеграция по чл. 7с;

3. със собствения капацитет на административния орган.”

§ 20. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се изменя така:

1. “Административен орган” е административен орган по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Административнопроцесуалния кодекс.

2. В т. 12 след думата „финансови“ се поставя запетая и се добавя „в т.ч. застрахователни“.

3. Точка 22 се отменя.

4. В т. 27 след думата „облак” се добавя „защитеното споделено информационно пространство”.

5. В т. 31 думите „идентификацията, авторството и интегритетът на лицето, което изпраща, получава или връчва електронни документи или електронни изявления чрез системата” се заменят с „идентификацията на лицето, което изпраща, получава или връчва електронни документи или електронни изявления чрез системата, както и авторството и целостта на тези документи”.

6. В т. 32 накрая се добавя “и за достъп до информация, относно лицата и до друга функционалност, свързана с достъп до регистри и административни услуги”.

7. В т. 35 след думите „което представлява по“ се добавя „силата на“ и след думата „пълномощно“ се добавя „или договор“.

8. Създава се т. 48:

„48. „Защитено споделено информационно пространство” е набор от мрежови и хардуерни компоненти със софтуерно определени права и условия на достъп и обмен на данни, чрез което се гарантира високо ниво на сигурност, наличност на предоставяните услуги, централизирано управление на достъпа до вътрешни и външни ресурси, чрез което се осигурява възможност за изпълнение на служебни задължения на служители, независимо от физическото местоположение на потребителите.”

§ 21. Навсякъде думите “портал за достъп до електронните административни услуги” се заменят с “портал на електронното управление”, а думите “лицата по чл. 1, ал. 1” се заменят с думите “лицата по чл. 1, ал. 1, т. 1”.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 22. В Кодекса за застраховането (обн., ДВ, бр. 102 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 62, 95 и 103 от 2016 г., бр. 8, 62, 63, 85, 92, 95 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 24, 27, 77 и 101 от 2018 г., бр. 17, 42 и 83 от 2019 г., бр. 26, 28 и 64 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г. и бр. 16 и 25 от 2022 г.), в чл. 518 се създава ал. 5:

„(5) Гаранционният фонд е лице, осъществяващо публични функции и първичен администратор на данни по смисъла на Закона за електронното управление.”

§ 23. В Закона за административните нарушения и наказания (Обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм. и доп., бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59, 85 и 89 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр. 19, 54 и 77 от 2012 г., бр. 17 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 81 от 2015 г., бр. 76 и 101 от 2016 г., бр. 63 и 101 от 2017 г., бр. 20 и 38 от 2018 г., бр. 83 и 94 от 2019 г., бр. 13 и 109 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г. и бр. 25 и 51 от 2022 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 40 се създава ал. 5:

„(5) В случаите по ал. 4 актът може да бъде съставен в отсъствието на нарушителя по реда на чл. 43, ал. 7-10.”

2. В чл. 43 се създават ал. 7-10:

„(7) Фиш, електронен фиш, акт за установяване на административно нарушение, съставени в отсъствието на нарушителя, или наказателно постановление се връчват по реда на чл. 26 от Закона за електронното управление, ако нарушителят е изразил съгласие за това по реда на чл. 26а, ал. 5 от Закона за

електронното управление. След изтичане на срока по чл. 26, ал. 3 от Закона за електронното управление връчването се извършва по реда на този закон.

(8) Електронен фиш и наказателно постановление се смятат за връчени и в случай че нарушителят заплати глобата по тях.

(9) В случаите на изразено предварително съгласие от страна на нарушителя по реда на чл. 26а, ал. 5 от Закона за електронното управление административният орган създава акта за установяване на административно нарушение като електронен документ, подписан от съставителя и поне от един от свидетелите, посочени в него, чрез електронен подпис. В случай че свидетел не разполага с електронен подпис, на нарушителя се изпраща като заверен от административния орган електронен образ на документа на хартиен носител.

(10) Подписването на акта от страна на нарушителя се извършва най-малко с усъвършенстван електронен подпис, след което нарушителят го изпраща на наказващия орган през Системата за сигурно електронно връчване.“

3. В чл. 52 се създава ал. 5:

„(5) Административнонаказващите органи използват системата за сигурно електронно връчване по смисъла на Закона за електронното управление в производствата по налагане на административни наказания.“

§ 24. В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (Обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36, 69 и 98 от 2008 г., бр. 12, 32, 41 и 93 от 2009 г., бр. 15, 94, 98, 100 и 101 от 2010 г., бр. 14, 31, 77 и 99 от 2011 г., бр. 26, 38, 40, 82, 94 и 99 от 2012 г., бр. 52, 98, 106 и 109 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.; Решение № 2 от 2014 г. на Конституционния съд от 2014 г. - бр. 14 от 2014 г.; изм. и доп., бр. 18, 40, 53 и 105 от 2014 г., бр. 12, 14, 60, 61 и 94 от 2015 г., бр. 13, 42, 58, 62, 97 и 105 от 2016 г., бр. 58, 63, 85, 86, 92 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 27, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 64, 83, 96 и 102 от 2019 г. и бр. 18, 28, 34, 69, 104 и 105 от 2020 г. и бр. 25 и 56 от 2022 г.), в чл. 169 се създава ал. 10:

„(10) Задължения, заплащани през портала по чл. 12, ал. 1 от Закона за електронното управление, се заплащат като отделни записи в портала за главница, лихви и разноски. Плащанията на главница, лихви и разноски не могат да се извършват частично за всеки от записите.“

§ 25. В Закона за гражданската регистрация (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 28 и 37 от 2001 г., бр. 54 от 2002 г., бр. 63 от 2003 г., бр. 70 и 96 от 2004 г., бр. 30 от 2006 г., бр. 48 и 59 от 2007 г., бр. 105 от 2008 г., бр. 6, 19, 47, 74 и 82 от 2009 г., бр. 33 от 2010 г., бр. 9 и 39 от 2011 г., бр. 42 от 2012 г., бр. 66 и 68 от 2013 г., бр. 53 и 98 от 2014 г., бр. 55 от 2015 г., бр. 39 и 50 от 2016 г., бр. 85 и 91 от 2017 г., бр. 47 от 2018 г., бр. 17, 24 и 101 от 2019 г. и бр. 105 от 2020 г.), в чл. 106 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 2 думата „законоустановени“ се заменя с „нормативно установени“.

2. Създава ал. 6:

„(6) Данните от ЕСГРАОН, налични в електронен вид, се предоставят безвъзмездно на доставчиците на електронни административни услуги като вътрешна електронна административна услуга по реда на Закона за електронното управление.“

§ 26. В Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (обн., ДВ, бр. 55 от 2003 г.; попр., бр. 59 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 107 от 2003 г., бр. 39 и 52 от 2004 г., бр. 31 и 87 от 2005 г., бр. 24, 38 и 59 от 2006 г., бр. 11 и 41 от 2007 г., бр. 16 от 2008 г., бр. 23, 36, 44 и 87 от 2009 г., бр. 25, 59, 73 и 77 от 2010 г., бр. 39 и 92 от 2011 г., бр. 26, 53 и 82 от 2012 г.; бр. 109 от 2013 г., бр. 47 и 57 от 2015 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 15, 77 и 101 от 2018 г., бр. 17, 24, 83 и 101 от 2019 г., бр. 21 от 2021 г. и бр. 25 и 51 от 2022 г.), в чл. 5, ал. 2 думите „друг орган“ се заменят с „първичен администратор на данни по смисъла на Закона за електронното управление“.

§ 27. В Закона за съдебната власт (Обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр., 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.;

изм. и доп., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г. и Решение № 7 на Конституционния съд от 2022 г. - бр. 56 от 2022 г.), в чл 360б се създават ал. 3 и 4:

„(3) Органите на съдебната власт водят регистри единствено в електронна форма.

(4) Органите на съдебната власт могат да използват системата по чл. 52а от Закона за електронното управление безплатно.”

§ 28. В Закона за местните данъци и такси (обн., ДВ, бр. 117 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 71, 83, 105 и 153 от 1998 г., бр. 103 от 1999 г., бр. 34 и 102 от 2000 г., бр. 109 от 2001 г., бр. 28, 45, 56 и 119 от 2002 г., бр. 84 и 112 от 2003 г., бр. 6, 18, 36, 70 и 106 от 2004 г., бр. 87, 94, 100, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 36 и 105 от 2006 г., бр. 55 и 110 от 2007 г., бр. 70 и 105 от 2008 г., бр. 12, 19, 41 и 95 от 2009 г., бр. 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 31, 35 и 39 от 2011 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2012 г. – бр. 30 от 2012 г.; изм. и доп., бр. 53, 54 и 102 от 2012 г., бр. 24, 30, 61 и 101 от 2013 г., бр. 105 от 2014 г., бр. 14, 35, 37, 79 и 95 от 2015 г., бр. 32, 43 и 74 от 2016 г.; попр., бр. 80 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 97 от 2016 г., бр. 88, 92, 96, 97 и 99 от 2017 г., бр. 98 и 108 от 2018 г., бр. 1 от 2019 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 32 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 38, 96, 101 и 102 от 2019 г., бр. 18, 71, 104, 107 и 110 от 2020 г., бр. 14 и 16 от 2021 г. и бр. 8 и 17 от 2022 г.), в чл. 8 се създава ал. 7:

“(7) При определяне на таксите за предоставяне на административни услуги общинските съвети приемат по-ниски такси за предоставяне по електронен път съгласно чл. 10а от Закона за електронното управление.”

§ 29. В Административнопроцесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 30 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 94 от 2008 г., бр. 35 от 2009 г., бр. 100 от 2010 г., бр. 39 от 2011 г., бр. 77 от 2012 г., бр. 104 от 2013 г., бр. 27 от 2014 г., бр. 74 от 2016 г., бр. 13, 58, 63, 85 и 103 от 2017 г., бр. 42, 65 и 77 от 2018 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 36 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 94 от 2019 г., бр. 44 и 98 от 2020 г. и бр. 9 и 15 от 2021 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 18а се създават ал. 11 и 12:

„(11) Когато с индивидуален административен акт се създават права или задължения за определен срок, лицата по чл. 21, ал. 1 изпращат информация за изтичането на срока до лицата, за които се отнася актът, в случай че разполагат

с техни електронни адреси. Информацията се изпраща не по-късно от един месец преди изтичането на срока.

(12) Алинея 11 не се прилага в случаите, в които правата или задълженията се създават за срок, по-кратък от един месец, както и в случаите, в които индивидуалните административни актове или други данни, удостоверяващи произтичащите права и задължения не се съхраняват в регистър.”

2. В чл. 29 ал. 2 се изменя така:

“(2) Писменото искане съдържа:

1. пълното име и адреса на гражданина или организацията, от които изхожда;

2. естеството на искането;

3. дата;

4. подпис;

5. мобилен или стационарен телефонен номер при желание на заявителя;

6. други задължителни елементи, ако такива са предвидени в специален закон;

7. начин за предоставяне на резултата от услугата, като се посочват приложимите за съответната услуга:

а) на електронен адрес съгласно Закона за електронното управление при желание на заявителя;

б) в профил, регистриран в информационната система за сигурно електронно връчване като модул на Единния портал за електронно управление по смисъла на Закона за електронното управление, при желание на заявителя;

в) на посочения адрес;

г) на гише.”

3. Навсякъде думите “портал за достъп до електронни административни услуги” се заменят с “портал за електронно управление”.

4. Навсякъде думите “факс” и “или факс” се заличават.

§ 30. В чл. 18а от Закона за българските лични документи (обн., ДВ, бр. 93 от 1998 г., изм. бр. 53, бр. 67, бр. 70 и бр. 113 от 1999 г., бр. 108 от 2000 г., бр. 42, бр. 45 и бр. 54 от 2002 г., бр. 29 и бр. 63 от 2003 г., бр. 96, бр. 103 и бр. 111 от 2004 г., бр. 43, бр. 71 и бр. 86 от 2005 г., бр. 88 и бр. 105 от 2005 г., бр. 30, бр. 82 и бр. 105 от 22.12.2006

г., бр. 29, бр. 46 и бр. 52 от 2007 г., бр. 66, бр. 88 и бр. 110 от 2008 г., бр. 35, бр. 47 бр. 82 бр. 102 от 2009 г., бр. 26 и бр. 100 от 2010 г., бр. 9, бр. 23 от 22.03.2011 г.; Решение № 2 на Конституционния съд на РБ от 31.03.2011 г. - бр. 32 от 19.04.2011 г.; изм., бр. 55 от 2011 г., бр. 21, бр. 42 и бр. 75 от 2012 г., бр. 23 и бр. 70 от 2013 г., бр. 53 от 2014 г., бр. 14, бр. 79 и бр. 80 от 2015 г., бр. 33, бр. 81, бр. 97 и бр. 101 от 2016 г., бр. 85 и бр. 97 от 2017 г., бр. 14 и бр. 24 от 2018 г., бр. 1, бр. 12, бр. 17, бр. 24, бр. 34, бр. 58 и бр. 101 от 2019 г., бр. 60, бр. 69, бр. 98 и бр. 101 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 32 от 2022 г.) се правят следните изменения:

1. В ал. 1, т. 2 думите “или валидно удостоверение за електронна идентичност” се заменят с думите “или средство за електронна идентификация по чл. 5, ал. 2 от Закона за електронното управление”.

2. В ал. 2 думите “по реда на Закона за електронната идентификация” се заменят с думите “по реда на чл. 5, ал. 2 от Закона за електронното управление”.

§ 31. В Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (обн., ДВ, бр. 34 от 2006 г.; изм. и доп, бр. 80 и 105 от 2006 г., бр. 53, 59 и 104 от 2007 г., бр. 50 и 94 от 2008 г., бр. 44 от 2009 г., бр. 101 от 2010 г., бр. 34 и 105 от 2011 г., бр. 25, 38 и 99 от 2012 г., бр. 40 от 2014 г., бр. 22, 54 и 95 от 2015 г., бр. 13, 74 и 105 от 2016 г., бр. 85 от 2017 г., бр. 27 от 2018 г., бр. 17 и 38 от 2019 г. и бр. 38 и 105 от 2020 г.), в § 1, т. 2 и 3 от Допълнителните разпоредби се изменят така:

„2. „Организация, предоставяща обществени услуги” е организация, предоставяща обществени услуги по смисъла на § 1, т. 14 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронното управление.

3. “Лица, осъществяващи публични функции” са лица, осъществяващи публични функции по смисъла на § 1, т. 11 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронното управление.”

§ 32. В Закона за администрацията (обн., ДВ, бр. 130 от 1998 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 1999 г. – бр. 8 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 67 от 1999 г., бр. 64 и 81 от 2000 г., бр. 99 от 2001 г.; попр., бр. 101 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 95 от 2003 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30, 69 и 102 от 2006 г., бр. 46 и 78 от 2007 г., бр. 43 и 94 от 2008 г., бр. 35 и 42 от 2009 г., бр. 24 и 97 от 2010 г., бр. 69 от 2011 г., бр. 15 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 17 от 2013 г., бр. 19 и 27 от 2014 г., бр. 60 и 96 от 2015 г., бр. 50, 57 и 98 от 2016 г., бр. 85 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 80 от 2018 г. и бр. 21 от 2020 г.), § 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби се изменя така:

“4. “Обществени услуги” са обществени услуги по смисъла § 1, т. 12 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронното управление.”

§ 33. Административните органи привеждат образците на заявленията за административни услуги в съответствие с необходимите реквизити по чл. 29, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс в срок 6 месеца след влизането в сила на този закон.

§ 34. Административните органи привеждат регистрите, които водят, в съответствие с този закон в срок до 1 януари 2024 г.

§ 35. Министерският съвет, общинските съвети и административните органи привеждат тарифите, които приемат, в съответствие с изискванията на чл. 10а в срок до 1 май 2023 г.

§ 36. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник” с изключение на § 4, т. 1, § 5 относно чл. 4а, ал. 2, § 9, § 13 относно чл. 26а, ал. 5 и 6, § 17, § 23, § 27 и § 29, т.1, които влизат в сила на 1 януари 2024 г..

Законът е приет от 48-ото Народно събрание на 2022 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ВНОСИТЕЛИ:

Nadejda
Gueorgui
eva
Iordanova

Проект!

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за електронното управление

Със законопроекта се уреждат следните основни теми, които са и част от споразумението за съвместно управление:

- Премахване на удостоверения чрез приравняване на служебното събиране на информация с предоставяне на удостоверенията от заявителя;
- Забрана за въвеждане с подзаконов акт на стикери и други документи, които представят данни, които са налични в регистри;
- Улеснено заявяване на електронни административни услуги чрез премахване на изискването за квалифициран електронен подпис за мнозинството от услугите;
- Връчване на фишове, актове и наказателни постановления по електронен път;
- Разширяване на обхвата и уреждане на сигурността на системата за сигурно електронно връчване.

В момента редица институции изискват удостоверения въпреки възможността да получават нужната информация по служебен път, поради изрични законови изисквания за предоставяне на удостоверения от страна на заявителя. С предложения законопроект служебната справка се приравнява на предоставянето на удостоверение от заявителя, което освобождава администрацията от задължението да изискват удостоверение съгласно специалните си закони.

Предвид че това ще донесе негатив на общинските бюджети, със законопроекта се предвижда пропорционално възстановяване на пропуснатите приходи на общините спрямо броя служебни справки.

Предвижда се отпадане на изискването за подпис при заявяване на услуги след идентификация чрез портала за електронни услуги egov.bg. Нуждата

от подпис произтича от Административнопроцесуалния кодекс, който обаче предвижда опция за заявления без подпис на заявителя. Предвид успешната идентификация авторството на заявлението е установено с висока степен на сигурност. Интегритетът на заявлението се гарантира с електронен времеви печат. Нормата предвижда изключение от това правило по преценка на министъра на електронното управление за услуги, за които липсата на подпис представлява по-висок риск.

Законопроектът урежда ред за електронно връчване на фишове и актове в Закона за административните и нарушения и наказания, в случаите на съставяне на акт в отсъствие на нарушител и при предварително изразено изрично желание от страна на нарушителя да получава актове и фишове чрез системата за сигурно електронно връчване.

Статутът на системата за сигурно електронно връчване е доуреден с допълнителни изисквания за сигурност и устойчивост. Урежда се и специфичния електронен адрес за връчване в системата за сигурно електронно връчване, така че връчващата страна да може да изпрати документ към системата на база на идентификатор (на физическо или юридическо лице).

Лицата по чл. 1, ал. 2 (лица, осъществяващи публични функции и доставчици на обществени услуги) понякога участват в административни производства като предоставят информация – например документ, че дадено лице има сключен договор за комунална услуга или че присъства в регистъра на уредена със закон съсловна организация, което му дава определени права.

В тези случаи лицата по чл. 1, ал. 2 би следвало да предоставят възможности за автоматизирана интеграция със своите регистри за служебно предоставяне на нужната за административното производство информация. Това ще спести административна тежест както на гражданите и бизнеса, така и на самите лица по чл. 1, ал. 2, които няма да трябва да предоставят административно обслужване на граждани за нуждата на издаване на документи, които да послужат в административно производство.

Член 46 от действащия Закон за електронно управление предвижда, че изискванията за оперативна съвместимост се прилагат към лицата по чл. 1, ал. 2, когато те предоставят вътрешни електронни административни услуги, но не вменява задължение на същите да предоставят такива услуги и в кои случаи.

Регистрите, водени от административните органи, често не отговарят на изискванията на Закона за електронното управление – водят се или на хартия,

или в системи, които не позволяват автоматизирано предоставяне на вътрешни електронни административни услуги.

С този законопроект се урежда централизирана система за управление на регистри („регистър като услуга“), чрез която бързо и лесно могат да бъдат електронизирани регистри с ниска до средна сложност на водене. Проектът е приоритетен в пътната карта за изпълнение на стратегията за развитие на електронното управление и неговото изграждане предстои непосредствено. С този законопроект се предвижда и срок от една година за привеждане на всички регистри в съответствие с изискванията на този закон. В този срок е включен срокът за изграждане на централизираната система и създаването и мигрирането на регистри върху нея.

Въвежда се и изрично задължение за предоставяне на електронни административни услуги с по-ниска такса от предоставянето на същата услуга на гише. Въвежда се и възможност посредническите услуги да са възмездни, като предвид очаквания механизъм на работа посредниците ще могат да приспадат разликата между таксата на гише и таксата за електронно предоставяне, за да има възможност крайната такса към гражданите и бизнеса да бъде еднаква, без значение кой я предоставя на гише. Посредниците могат да определят и по-висока такса.

Въвежда се и определение за централен администратор на данни, както и приравняване на неговите задължения към тези на първичния администратор в случаите на предоставяне и изпращане на данни за целите на предоставянето на административни услуги. Централен администратор е например ГД ГРАО по отношение на ЕСГРАОН, тъй като и общините създават данните за първи път, но задълженията за автоматизирано предоставяне са на централния орган, който агрегира данните.

Законопроектът предвижда уточнение на норми в Закона за гражданската регистрация, с които да отпадне основанието за откази от страна на ГД ГРАО за предоставяне на служебна информация на органи на централната и местната власт. Въвежда се нова норма, която недвусмислено указва на ГД ГРАО кой е приложимият нормативен акт при предоставяне на данни на ЕСГРАОН на държавни органи и институции.

Предложеният законопроект е публикуван на Портала за обществени консултации съгласно разпоредбата на чл. 26 от Закона за нормативните актове.

За прилагане на предложените промени не са необходими допълнителни бюджетни средства за изграждане на административен капацитет и техническа обезпеченост.

С предложенията за промени в законопроекта не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз.

ВНОСИТЕЛИ:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ЕЛЕКТРОННОТО УПРАВЛЕНИЕ**

Основания за законодателната инициатива Законопроектът урежда всички ангажменти, произтичащи от Плана за възстановяване и устойчивост във връзка с електронното управление и които са необходимо условие за получаване на средства по плана.

Законопроектът решава и следните проблеми:

1. Непълно уреждане на електронното връчване, в т.ч. липса на възможност за връчване на актове за установяване на административни нарушения и фишове
2. Неудобства и трудности за потребителите на електронни административни услуги при заявяването им с квалифициран електронен подпис
3. Недостатъчна правна сигурност за административните органи при въвеждането на комплексно административно обслужване
4. Въвеждане на хартиени документи (вкл. стикери) за доказване на данни за лице или обект
5. Голям брой регистри, водени на хартиен носител или по начин, неотговарящ на добрите практики и нормативните изисквания
6. Липса на финансови стимули за използване на електронни административни услуги и липса на адекватен бизнес модел за посредници
7. Риск за намаляване на приходите в бюджета на общините от държавните такси при въвеждане на комплексно административно обслужване
8. Липса на регламентация за автоматизирано предоставяне на информация, която участва в административното обслужване, но не се съхранява от административен орган

Заинтересовани групи Промените са в интерес и засягат гражданите и бизнеса, които са ползватели на административни услуги, както и централната, областната

и общинската администрация и доставчиците на обществени услуги и лицата осъществяващи публични функции

Анализ на разходи и ползи По различните мерки в предложения законопроект са идентифицирани различни видове разходи:

За реализиране на мярката за пълна електронизация на регистри чрез централизирана система ще бъде необходим допълнителен бюджет с оглед мигрирането на съществуващи регистри. Системата за централизирано управление е в процес на изграждане и с одобрен бюджет.

Със Закона за бюджета за 2024 г. ще бъдат предвидени компенсации за намалените приходи от такси за отпаднали удостоверения през 2023 г. Методиката за изчисление на компенсациите ще бъде подготвена в началото на 2023 г.

За реализиране на останалите мерки не се предвиждат допълнителни разходи.

Административна тежест и структурни промени Предложението предвижда намаляване на административна тежест върху гражданите и бизнеса чрез електронизиране на услуги и процеси.

Законопроектът не предвижда структурни промени.

Въздействие върху нормативната уредба В резултат от изменението централната и местната власт е необходимо да обновят приетите от тях тарифи с цел намаляване на таксите за предоставяне на административни услуги по електронен път.

ВНОСИТЕЛИ: